

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie (na herstel) aan de opleiding wo-master Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Aardrijkskunde, Algemene Economie, Biologie, Duits, Engels, Frans, Geschiedenis en Staatsinrichting, Godsdienst en Levensbeschouwing, Griekse en Latijnse taal en cultuur, Latijnse taal en cultuur, Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen, Management en Organisatie, Natuurkunde, Nederlands, Scheikunde en Wiskunde van de Vrije Universiteit Amsterdam

	Gegevens	
datum	31 maart 2017	Naam instelling : Vrije Universiteit Amsterdam
onderwerp	Besluit	Graad opleidingen : zie onder
accreditatie wo-master	Leraar Voorbereidend Hoger	Varianten opleiding : deeltijd, voltijd
Onderwijs in .. van de Vrije	Universiteit Amsterdam	Locatie opleiding : Amsterdam
(005323-005338)	(005323-005338)	Datum aanvraag 1 : 24 april 2015
uw kenmerk	CvB/JWB/2017/002	Datum goedkeuren Panel 1 : 27 januari 2014
ons kenmerk	NVAO/20170527/LL	Datum eerste locatiebezoek : 19 – 22 mei 2014
bijlagen	2	Datum eerste visitatierapport : 18 december 2014
		Datum herstelplan : 3 maart 2015
		Datum herstelbesluit NVAO : 31 juli 2015
		Datum tweede locatiebezoek : 25 oktober 2016
		Datum tweede visitatierapport : 21 december 2016
		Datum aanvraag 2 (na herstel) : 13 januari 2017

wo-master Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs (60 EC) in:

– Aardrijkskunde	Master of Science
– Algemene Economie	Master of Science
– Biologie	Master of Science
– Duits	Master of Arts
– Engels	Master of Arts
– Frans	Master of Arts
– Geschiedenis en Staatsinrichting	Master of Arts
– Godsdienst en Levensbeschouwing	Master of Arts
– Griekse en Latijnse taal en cultuur	Master of Arts
– Latijnse taal en cultuur	Master of Arts
– Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen	Master of Science
– Management en Organisatie	Master of Science
– Natuurkunde	Master of Science
– Nederlands	Master of Arts
– Scheikunde	Master of Science

Voorgeschiedenis

Op 24 april 2015 ontving de NVAO van Vrije Universiteit Amsterdam een accreditatieaanvraag voor de zestien schoolvakken voor de opleidingen wo-master tot Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs vergezeld van een paneladvies waarin standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties en daarmee het eindoordeel als onvoldoende zijn beoordeeld. De NVAO nam vervolgens op 31 juli 2015 een besluit tot het verlengen van de accreditatietermijn (zogenoemd herstelbesluit) van de opleidingen met een periode van 2 jaar, derhalve tot en met 30 juli 2017.

Op 31 januari 2017 ontving de NVAO een nieuwe accreditatieaanvraag vergezeld van een adviesrapport van een tweede panel, waarin de betreffende standaard nu positief is beoordeeld. Drie leden van het oorspronkelijke panel hebben zitting in het tweede panel. De opleidingen hebben naar het oordeel van dit panel binnen de herstelperiode van 2 jaar de nodige verbeteringen doorgevoerd voor de standaard 3. Het panel is van mening dat de opleidingen na het doorvoeren van de verbeteringen voor deze standaard thans het vereiste niveau hebben bereikt.

Beoordelingskaders

- Artikel 5a.12a van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (Stb. 2010, 293).
- Accreditatiebesluit WHW (Stb. 2011, 536);
- Beoordelingskader voor de te opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523)

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleidingen voldoende heeft bevonden.

Advies van het eerste visitatiepanel (eerste beoordeling)*Inleiding*

De Vrije Universiteit biedt masteropleidingen aan tot Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs (LVHO) voor zestien schoolvakken. Studenten volgen de opleiding als eenjarige masteropleiding aansluitend op een afgeronde masteropleiding. Studenten in de exacte vakken en Aardrijkskunde kunnen binnen hun opleiding een educatieve variant volgen. Zij ontvangen dan gelijktijdig met een wo-masterdiploma in hun vakgebied een eerstegraads bevoegdheid in het bijbehorende schoolvak. Studenten in deze educatieve varianten volgen hetzelfde programma als studenten in de eenjarige educatieve masteropleidingen. Daarnaast verzorgt de Vrije Universiteit een educatieve minor voor dertien schoolvakken. Deze minor kan vanuit 21 bacheloropleidingen worden gekozen.

De lerarenopleidingen vallen onder de afdeling Onderwijswetenschappen en Theoretische Pedagogiek (OTP) van de Faculteit der Psychologie en Pedagogiek (FPP). De opleidingsdirecteur Universitaire lerarenopleidingen is eindverantwoordelijk voor het uitvoeren van het onderwijs en rapporteert aan het faculteitsbestuur. De opleiding valt inhoudelijk onder de verantwoordelijkheid van de hoogleraar Algemene Onderwijskunde. Er is een Commissie Lerarenopleidingen, die bestaat uit onderwijsdirecteuren en portefeuillehouders onderwijs van de zes faculteiten die formeel opdracht geven tot de lerarenopleidingen. Deze commissie geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de

Pagina 3 van 14 hoogleraar en de opleidingsdirecteur. Daarnaast is er een Veldadviesraad die uit bestuurders van stagescholen bestaat en eveneens gevraagd en ongevraagd advies geeft aan de hoogleraar en de opleidingsdirecteur.

Het panel heeft waargenomen dat de lerarenopleidingen en de educatieve minor, ondanks het bestaan van de Commissie Lerarenopleidingen, een enigszins geïsoleerde positie innemen binnen de Vrije Universiteit. Uit het gesprek met het management kwam naar voren dat de faculteiten die studenten aanleveren een meer ondersteunende en faciliterende rol zouden kunnen aannemen. Het panel adviseert om te investeren in het versterken van de relaties met de betreffende faculteiten.

De lerarenopleidingen van de Vrije Universiteit worden in nauwe samenwerking met scholen in het voortgezet onderwijs uitgevoerd. Circa 60% van de studenten loopt stage op een (academische) opleidingsschool, de overige studenten lopen stage op de school waar zij reeds een aanstelling hebben. Het panel heeft uit de gesprekken tijdens het bezoek geconcludeerd dat er zowel op leidinggevend niveau als op uitvoerend niveau een sterke relatie met de (academische) opleidingsscholen bestaat. Ook met de andere stagescholen is er op uitvoerend niveau sprake van een goede relatie.

Samenvatting oordeel wo-masteropleidingen

Het panel heeft vastgesteld dat de eindkwalificaties in lijn zijn met het domeinspecifieke referentiekader en direct gerelateerd zijn aan de zeven wettelijk vastgestelde bekwaamheidseisen voor het beroep van leraar VHO. Daarmee voldoen de eindtermen qua inhoud, oriëntatie en niveau aan nationale eisen. Het panel constateert verder dat de opleidingen de eindkwalificaties expliciet gerelateerd hebben aan de Dublin-descriptoren.

Het panel heeft de onderwijsleeromgeving van de lerarenopleidingen van de Vrije Universiteit bestudeerd en vastgesteld dat de opleidingen een inhoudelijk goed programma hebben. Er is sprake van een duidelijk gestructureerd en samenhangend curriculum. Het curriculum bestaat uit de onderdelen Algemene Didactiek en Pedagogiek (9 EC), Vakdidactiek (9 EC), Praktijkonderzoek (9 EC), Verdieping (3 EC) en Praktijk (30 EC). Deze onderdelen zijn ingevuld aan de hand van vijf verschillende docentrollen, die elk een clustering zijn van SBL-competenties. Alle rollen (en hiermee dus ook SBL-eindkwalificaties) komen daardoor volgens het panel voldoende aan de orde. Naar de mening van het panel komt het werken met rollen, eindkwalificaties en SBL-competenties de inzichtelijkheid van de opleiding niet ten goede.

Het panel concludeert dat de onderwijsleeromgeving op de universiteit in grote lijnen aan de maat is. De colleges zijn goed gestructureerd en er wordt gewerkt met adequaat studiemateriaal van een academisch niveau. Studenten maken gedurende het gehele cursorische gedeelte een reeks van relevante opdrachten waarin de link naar de praktijk wordt gelegd.

Het panel heeft ten aanzien van de onderwijsleeromgeving op de universiteit echter ook een aantal verbeterpunten gesignaleerd. Bij de cursus Algemene Didactiek en Pedagogiek kan de opzet en de inhoud van de onderwerpen Leer- en gedragsproblemen en Pedagogiek aanzienlijk worden verbeterd, met name wat betreft kwaliteit en relevantie. Ook adviseert het panel om bij het onderdeel Praktijkonderzoek vanuit de universiteit meer regie te voeren op de keuze van de onderzoeksthema's en de begeleiding van de studenten bij het onderzoek om dit als 'leeronderzoek' beter te doen functioneren. Hoewel de cursussen

Pagina 4 van 14 Vakdidactiek voor alle schoolvakken aan de maat zijn, is voor een aantal schoolvakken verbetering mogelijk door minder aandacht te besteden aan algemene didactiek en meer aan echte vakdidactiek. Voor deze schoolvakken is een meer vakdidactische invulling gewenst, onder andere door meer gebruik te maken van de beschikbare (internationale) vakdidactische literatuur. Dit geldt voor de Klassieke talen en cultuur, Geschiedenis, Nederlands, Biologie en Aardrijkskunde. Bij de Moderne vreemde talen zou er meer gebruik kunnen worden gemaakt van taalspecifieke vakdidactische literatuur. Voor Engels kan er meer aandacht zijn voor de vakdidactiek voor Engels als tweede taal.

Het cursorische gedeelte wordt verzorgd door gekwalificeerde en gemotiveerde docenten. De vakdidacticus heeft een prominente rol binnen de opleiding en vormt aan de Vrije Universiteit de ruggengraat van de opleiding. De vakdidactici zorgen in hun colleges voor de integratie van de vijf onderscheiden docentrollen en begeleiden de individuele student als mentor gedurende het gehele traject. Het aandeel gepromoveerden onder de vakdidactici is gering en het panel pleit voor het vergroten van dit aandeel.

Het panel heeft vastgesteld dat er een hoge mate van collegialiteit onder docenten bestaat. Naast wenselijke effecten als 'korte lijnen' en een prettige werksfeer heeft dit ook minder gewenste effecten. Het panel waarschuwt ervoor te waken dat problemen worden 'toegedekt' doordat men elkaar niet expliciet aanspreekt op verbeterpunten. Uit de aangeleverde stukken van examencommissie, opleidingscommissie en management en uit de panelgesprekken is echter gebleken dat ondanks de soms informele sfeer de kwaliteitszorg voldoet, en dat verbeterpunten expliciet gesignaleerd en aangepakt worden.

Het praktijkdeel van de opleiding is volgens het panel uitstekend georganiseerd. Er zijn twee varianten voor het praktijkdeel: de stagevariant (60% van de studenten) en de baanvariant (40% van de studenten). Studenten die de stagevariant volgen, lopen stage op een (academische) opleidingsschool. De kwaliteit van de begeleiding op deze scholen is geborgd doordat de schoolopleiders en werkplekbegeleiders hiertoe zijn opgeleid en gecertificeerd.

Studenten die al een aanstelling hebben, kunnen hun stage op hun werkplek volgen (de baanvariant). In dat geval worden zij begeleid door werkplekbegeleiders op de school waar zij reeds een aanstelling hebben. De kwaliteit van de begeleiding op deze scholen is volgens het panel eveneens voldoende, niet in het minst dankzij de rol van de vakdidacticus die vanuit de universiteit zorg draagt voor een goede afstemming tussen de stageschool en de lerarenopleiding.

De instroom is bescheiden. Daarom adviseert het panel om te zoeken naar mogelijkheden om de instroom te vergroten. Dit geldt in het bijzonder voor de tekortvakken.

Het programma is volgens het panel studeerbaar, maar de doorstroom en de rendementen laten te wensen over. Het panel beveelt de opleiding aan om nader te analyseren wat de achtergrond is van deze vertraagde doorstroom en het lage rendement, en te zoeken naar passende maatregelen om deze te verbeteren. Daarbij is de samenstelling van de studentenpopulatie met relatief veel (zij-)instromers en deeltijders die de opleiding met een baan in het onderwijs combineren, in beschouwing te nemen.

Er is één opleidingscommissie voor alle lerarenopleidingen die vanuit de Vrije Universiteit worden verzorgd. Het panel heeft geconstateerd dat de opleidingscommissie momenteel redelijk functioneert, maar is van mening dat de opleidingscommissie een meer proactieve

Pagina 5 van 14 houding kan aannemen. Ook is een meer zakelijke en meer formele benadering van problemen vereist.

Het panel is nagegaan of de opleidingen beschikken over een adequaat systeem van toetsing en of studenten de beoogde eindkwalificaties realiseren. Voor het cursorische gedeelte wordt gebruik gemaakt van opdrachten en entreekennistoetsen. De opdrachten sluiten volgens het panel aan bij de doelen van de cursussen en worden goed gedocumenteerd in het showcaseportfolio. Ook worden de opdrachten zorgvuldig beoordeeld aan de hand van heldere rubrics en voorzien van adequate schriftelijke feedback.

Het panel heeft echter ook een aantal verbeterpunten gesignaleerd bij de toetsing van het cursorische gedeelte. Allereerst dient de kwaliteit en de relevantie van de twee entreekennistoetsen bij Algemene Didactiek en Pedagogiek te worden verbeterd. Daarnaast heeft het panel twee ernstige problemen gesignaleerd bij de opzet van de opdracht die studenten bij het onderdeel Praktijkonderzoek moeten maken. Het eerste probleem is dat het Praktijkonderzoek een groepswerkstuk betreft waardoor onvoldoende zichtbaar is wat de individuele bijdrage van elke student is, c.q. of elke student het vereiste academische niveau haalt. Het tweede probleem is dat er volgens het panel te veel EC's worden toegekend in relatie tot de omvang en de zwaarte van de opdracht die studenten moeten uitvoeren. De beoordeling van het Praktijkonderzoek is verder procedureel gezien wel grotendeels op orde.

Er wordt gewerkt met een rubric en er zijn twee beoordelaars van wie de eerste beoordelaar sinds het academische jaar 2013-2014 altijd een gepromoveerd onderzoeker is.

Bij de beoordeling van het praktijkdeel wordt aan de hand van rubrics vastgesteld of het beoogde competentieniveau voor de verschillende docentrollen is behaald. Hierbij wordt volgens het panel een zorgvuldige procedure gehanteerd, waarbij de vakdidacticus in goed overleg met de werkplekbegeleider tot een eindoordeel komt. Het panel is positief over de prominente rol die de vakdidacticus speelt bij de beoordeling van het praktijkdeel en juicht het toe dat de vakdidacticus lesbezoeken aflegt op de stagescholen.

De Vrije Universiteit heeft één examencommissie voor het gehele cluster van lerarenopleidingen die beoordeeld worden in deze visitatie. De examencommissie is zo samengesteld dat de drie clusters van vakdidactiek (alfa, bèta en gamma) zijn vertegenwoordigd door een vakdidacticus. Het panel heeft op basis van het gesprek met de examencommissie geconstateerd dat de samenstelling van de examencommissie het functioneren ervan bemoeilijkt. De leden zijn nauw betrokken bij het geven van onderwijs en hebben vaak onvoldoende afstand tot degenen die de toetsing binnen de opleiding verzorgen.

De objectiviteit en het gezag van de examencommissie kunnen worden versterkt door het toevoegen van een extern lid. Daarnaast adviseert het panel de examencommissie om een meer proactieve houding aan te nemen en vooral scherper te acteren ten aanzien van het iken van beoordelingen.

Het panel heeft voorafgaand aan het bezoek producten van 21 studenten uit de afgelopen twee studie jaren geselecteerd en beoordeeld, waarbij het de nadruk heeft gelegd op de bestudering van eindwerken bij de Meesterproef/lessenserie als eindwerk van Vakdidactiek

Pagina 6 van 14 II en het verslag van het Praktijkonderzoek. Tevens heeft het panel voorafgaand aan en tijdens het bezoek kennisgenomen van een selectie van de andere onderdelen van het showcaseportfolio. Tijdens het bezoek heeft het panel zes extra verslagen van het Praktijkonderzoek opgevraagd en bestudeerd. Het panel heeft na bestudering van de producten en op basis van het gesprek met vertegenwoordigers uit het werkveld vastgesteld dat studenten die de opleiding hebben afgerond voldoende zijn toegerust voor de beroepspraktijk van het leraarschap. Het panel heeft echter in de bestudeerde verslagen van het Praktijkonderzoek diverse serieuze tekortkomingen gesignaleerd en heeft moeten vaststellen dat de academische kwaliteit van een aantal bestudeerde eindwerken onder de maat is. Het gaat hierbij om tekortkomingen in het gebruikte onderzoeksdesign, de data-analyse en het gebruik van wetenschappelijke literatuur. Het panel concludeert dat de academische kwaliteit, de opzet en de beoordeling van het Praktijkonderzoek aanzienlijke verbeteringen behoeven.

Samenvatting oordeel Educatieve minor

Het panel stelt vast dat de beoogde eindkwalificaties van de educatieve minor van de Vrije Universiteit zijn ontleend aan de landelijk geformuleerde doelstellingen van lerarenopleidingen die opleiden tot een beperkte tweedegraads bevoegdheid. Daarmee voldoen deze eindtermen qua inhoud, oriëntatie en niveau aan nationale eisen. Tevens heeft het panel geconstateerd dat de eindkwalificaties van de minor expliciet gerelateerd zijn aan de Dublin-descriptoren.

De minor beslaat een periode van 20 weken en omvat 30 EC. Het volledige programma duurt een half jaar en wordt voltijds aangeboden in het eerste semester van het derde jaar van de bacheloropleiding. Het curriculum bestaat uit de onderdelen Algemene Didactiek en Pedagogiek (9 EC), Vakdidactiek (6 EC) en Praktijk (15 EC). De minorstudenten volgen het onderdeel Algemene Didactiek en Pedagogiek apart van de masterstudenten en volgen het onderdeel Vakdidactiek grotendeels gezamenlijk met de masterstudenten.

Het panel heeft de onderwijsleeromgeving van de educatieve minor bestudeerd en vastgesteld dat de minor een inhoudelijk goed programma heeft. Er is sprake van een duidelijk gestructureerd en samenhangend curriculum en de verschillende onderdelen van het curriculum stellen studenten voldoende in staat om de eindtermen te realiseren. Het panel vindt het positief dat de minorstudenten Algemene Didactiek en Pedagogiek apart van de masterstudenten volgen. Hierdoor kan de inhoud goed worden afgestemd op de minorstudenten en is er voldoende aandacht voor didactiek en pedagogiek toegespitst op het vmbo-tl en de onderbouw van havo en vwo.

Het panel heeft geconstateerd dat de Vrije Universiteit de landelijk vastgestelde verwantschapstabel als ingangseis hanteert en dat daarmee het vakinhoudelijk niveau van de studenten voldoende is gewaarborgd. Na bestudering van de invulling van de vakdidactiek voor de dertien schoolvakken concludeert het panel dat de vakdidactiek voor alle schoolvakken adequaat is. Wel heeft het panel geconstateerd dat de balans tussen de algemene didactiek en specifieke vakdidactiek verschilt per schoolvak en dat voor een aantal schoolvakken een meer vakdidactische invulling mogelijk is, onder andere door meer gebruik te maken van de beschikbare (internationale) vakdidactische literatuur. Dit geldt in het bijzonder voor de Klassieke talen en cultuur, Geschiedenis, Nederlands, Biologie en Aardrijkskunde. Voor Moderne vreemde talen kan meer gebruik worden gemaakt van taalspecifieke vakdidactische literatuur.

Pagina 7 van 14 Het cursorische gedeelte wordt verzorgd door gekwalificeerde en gemotiveerde docenten. Het aandeel gepromoveerden onder de vakdidactici is gering. Het panel pleit voor het vergroten van dit aandeel.

Het panel heeft vastgesteld dat er een hoge mate van collegialiteit onder de docenten bestaat.

Het panel waarschuwt ervoor te waken dat problemen worden 'toegedekt' doordat men elkaar niet expliciet aanspreekt op verbeterpunten. Uit de aangeleverde stukken van examencommissie, opleidingscommissie en management en uit de panelgesprekken is echter gebleken dat ondanks de soms informele sfeer de kwaliteitszorg voldoet en dat verbeterpunten expliciet signaleerd worden en worden aangepakt.

Alle minorstudenten lopen stage op een (academische) opleidingsschool. De kwaliteit van de begeleiding op de (academische) opleidingsscholen is geborgd doordat de schoolopleiders en werkplekbegeleiders hiertoe zijn opgeleid en gecertificeerd. De student wordt vanuit de Vrije Universiteit begeleid door een vaste mentor. In tegenstelling tot bij de masteropleiding is deze mentor bij de educatieve minor niet per definitie de vakdidacticus. Het panel heeft weliswaar een voorkeur voor de werkwijze die wordt gevolgd bij de masteropleiding, maar heeft er begrip voor dat het niet haalbaar is om dit voor alle studenten in de praktijk te realiseren.

Het panel heeft waargenomen dat, net als bij de masteropleiding, de instroom bescheiden is. Daarom adviseert het panel om te zoeken naar mogelijkheden om de instroom te vergroten. Dit geldt in het bijzonder voor de tekortvakken.

Het panel is nagegaan of de opleidingen beschikken over een adequaat systeem van toetsing en of studenten de beoogde eindkwalificaties realiseren. Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding een adequate systematiek hanteert om de leerdoelen van de verschillende vakken te beoordelen. Voor het cursorische gedeelte wordt gebruik gemaakt van opdrachten die aansluiten bij de doelen van de cursussen en goed worden gedocumenteerd in het portfolio.

Ook worden de opdrachten zorgvuldig beoordeeld aan de hand van heldere rubrics en voorzien van adequate schriftelijke feedback.

Voor de eindbeoordeling van het praktijkgedeelte leggen de schoolopleider en de werkplekbegeleider een lesbezoek af en bespreken dit met de student aan de hand van een rubric. De mentor is formeel de examinerator en is de eindverantwoordelijke voor de beoordeling. Het panel constateert dat er een zorgvuldige procedure wordt gehanteerd bij de beoordeling van het praktijkgedeelte.

De Vrije Universiteit heeft één examencommissie voor het gehele cluster van educatieve masteropleidingen en minoren. Tijdens het bezoek heeft het management aangegeven dat de verantwoordelijkheid voor toetsing en gerealiseerd eindniveau in de minor formeel aan deze examencommissie is gedelegeerd vanuit de faculteiten die de aanverwante bachelors verzorgen. De examencommissie is zo samengesteld dat de drie clusters van vakdidactiek (alfa, bèta- en gamma) zijn vertegenwoordigd door een vakdidacticus. Het panel heeft op basis van het gesprek met de examencommissie vastgesteld dat de samenstelling van de examencommissie het functioneren ervan bemoeilijkt. De leden zijn nauw betrokken bij het

Pagina 8 van 14 geven van onderwijs en hebben vaak onvoldoende afstand tot degenen die de toetsing binnen de opleiding verzorgen. De objectiviteit en het gezag van de examencommissie kunnen worden versterkt door een extern lid aan te trekken. Daarnaast adviseert het panel de examencommissie om een meer proactieve houding aan te nemen.

De vakinhoudelijke kwaliteit van studenten die de educatieve minor hebben afgerond wordt voornamelijk geborgd door de inhoud van de bacheloropleiding, die het panel niet heeft beoordeeld. Naar de mening van de vertegenwoordigers van het afnemend veld hebben minorstudenten meer dan voldoende vakinhoudelijke kennis om les te geven in het vmbo-tl en in de onderbouw van de havo en het vwo.

Het panel heeft voorafgaand aan het bezoek vijftien minorstudenten uit de afgelopen studie jaren geselecteerd. Van deze studenten heeft het panel de dossieropdrachten bij de cursorische vakken en de eindbeoordeling van de praktijk bestudeerd. Het panel heeft geconstateerd dat deze eindproducten van voldoende niveau zijn en concludeert op basis hiervan en op basis van de gesprekken met het afnemend veld dat het gerealiseerde eindniveau van de minor voldoet aan wat van een beperkte tweedegraads docent verwacht mag worden.

Dit samenvattend oordeel geeft de bevindingen en overwegingen weer van het panel dat de herbeoordeling van deze standaard heeft uitgevoerd. Het panel baseert haar oordeel op eerdere bevindingen door het panel 2014, informatie uit een stand-van-zakennotitie, handleidingen voor het praktijkonderzoek, en praktijkonderzoeken die zijn uitgevoerd en beoordeeld na volledige implementatie van de aangekondigde herstelmaatregelen door de opleidingen.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerd eindniveau

Het panel 2014 concludeerde dat de toetsing met opdrachten in het cursorische gedeelte adequaat is ingevuld en dat de toetsing en beoordeling van het praktijkdeel zorgvuldig gebeurt. Het panel was positief over de prominente rol van de vakdidacticus in de praktijkbeoordeling in de lerarenopleidingen van de VU. Het panel 2014 oordeelde eveneens dat de alumni uit de opleidingen voldoende zijn toegerust voor de beroepspraktijk van het leraarschap en dat de professionele eindkwalificaties worden behaald.

Het panel was in 2014 kritisch ten aanzien de academische kwaliteit van de bestudeerde praktijkonderzoeken en de toetsing en beoordeling van het Praktijkonderzoek. Een te groot aantal van de bestudeerde Praktijkonderzoeken was onder de maat en de becijfering door de opleidingen was over de gehele breedte van de steekproef te hoog. Ten aanzien van de toetsing en beoordeling van het Praktijkonderzoek constateerde het panel 2014 twee problemen: 1. het praktijkonderzoek was een groepswerkstuk waarin de individuele bijdrage en het individuele gerealiseerde academische eindniveau onvoldoende zichtbaar werden gemaakt, en 2. er werden teveel studiepunten aan het Praktijkonderzoek toegekend in relatie tot de omvang en de zwaarte. Ten slotte moesten objectiviteit, gezag en optreden van de examencommissie ten aanzien van het iken van beoordelingen worden verbeterd.

Het panel 2016 stelt vast dat de opleidingen de adviezen en aanbevelingen serieus hebben genomen en de gewenste verbetermaatregelen hebben doorgevoerd. De onafhankelijkheid en objectiviteit van de examencommissie is versterkt door toevoeging van een extern lid en formalisering van de communicatie tussen de examencommissie en het opleidingsmanagement. Daarnaast levert de examencommissie nu een proactieve bijdrage aan de kwaliteitsborging van de toetsing van het gerealiseerde eindniveau. Ook de in het herstelplan aangekondigde versterking van beoordelingsvaardigheden van vakdidactici is ter hand genomen. Daarnaast lopen er aan de VU promotietrajecten voor vier vakdidactici. Het panel 2016 heeft er vertrouwen in dat meer gepromoveerde vakdidactici zullen bijdragen aan een verdere kwaliteitsverbetering van het praktijkonderzoek en de beoordeling daarvan.

Ook ten aanzien van het praktijkonderzoek zijn er vele verbetermaatregelen doorgevoerd. De opleidingen hebben in de opzet en begeleiding meer tijd vrijgemaakt voor het opstellen van een onderzoeksvoorstel, hebben de omvang van het onderzoeksverslag verdubbeld en hebben in het nieuwe beoordelingskader beoordelingscriteria nader uitgewerkt en aangescherpt. Daarnaast is ingevoerd dat studenten het praktijkonderzoek alleen nog maar individueel of in duo's uitvoeren en dat de individuele bijdrage van studenten die samenwerken expliciet wordt beoordeeld. Het panel 2016 kan zich vinden in de wijze waarop de toetsing en beoordeling van het praktijkonderzoek is ingericht en oordeelt dat ten aanzien van dit punt in voldoende mate tegemoet is gekomen aan de bezwaren van het

Pagina 10 van 14 panel 2014. De toetsing van het praktijkonderzoek is in opzet en procedurele zin nu bovengemiddeld georganiseerd en vormt een voorbeeld voor andere universitaire lerarenopleidingen.

Het panel 2016 heeft een steekproef van praktijkonderzoeken bestudeerd. Het panel oordeelt dat de bestudeerde praktijkonderzoeken over het algemeen van voldoende niveau zijn en dat het gerealiseerde academische niveau aansluit bij wat op dit moment in een universitaire lerarenopleiding verwacht mag worden. Het panel 2016 neemt bij deze conclusie (net als bij alle beoordelingen tijdens de visitatieronde in 2014) het perspectief in dat praktijkonderzoeken moeten worden gezien als leeronderzoek en niet vergelijkbaar zijn met een reguliere academische masterscriptie. Met name de inbedding in de wetenschappelijke literatuur is, ten opzichte van 2014, aanzienlijk verbeterd.

Hoewel het panel positief oordeelt over het gerealiseerde academische eindniveau, heeft het panel ook verbeterpunten voor de toekomst gesignaleerd. Ten eerste is er in de ontwerpfase van het onderzoek stevigere sturing, en eventueel interventie, nodig. Ten tweede zouden de opleidingen in, met name, het alfadomein ervoor moeten te zorgen dat er bij het opstellen en goedkeuren van de onderzoeksvoorstellen een begeleider betrokken is met een steviger sociaal-wetenschappelijke onderzoekachtergrond.

Samenvattend, concludeert het panel 2016 dat de doorgevoerde herstelmaatregelen voldoende effect hebben gesorteerd. Hoewel verdere verbetering op een aantal aspecten van het gerealiseerde academische eindniveau mogelijk blijft, voldoet Standaard 3 nu over de gehele breedte aan de basiskwaliteit.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Vrije Universiteit Amsterdam te Amsterdam in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 20 februari 2017 naar voren te brengen. Bij e-mail van 1 maart 2017 heeft de instelling laten weten geen opmerkingen te hebben.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de volgende opleidingen wo-master Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs (60 EC; variant: deeltijd, voltijd; locatie: Amsterdam) van de Vrije Universiteit Amsterdam te Amsterdam. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

wo-master Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in:

- Aardrijkskunde
- Algemene Economie
- Biologie
- Duits
- Engels
- Frans
- Geschiedenis en Staatsinrichting
- Godsdienst en Levensbeschouwing
- Griekse en Latijnse taal en cultuur
- Latijnse taal en cultuur
- Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen
- Management en Organisatie
- Natuurkunde
- Nederlands
- Scheikunde
- Wiskunde

Dit besluit treedt in werking op 31 juli 2015 en is van kracht tot en met 30 juli 2021.

Den Haag, 31 maart 2017

De NVAO
Voor deze:

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'R' followed by a horizontal line and a vertical line crossing it.

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Uit besluit van 31 juli 2015

Standaard	1. Beoogde eindkwalificaties	2. Onderwijsleeromgeving	3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties
Formulering Standaard	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Het programma, het personeel en de opleidings specifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd
Beoordeling door het panel voor de opleidingen wo-master Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in:			
Aardrijkskunde	v	v	o
Algemene Economie	v	v	o
Biologie	v	v	o
Duits	v	v	o
Engels	v	v	o
Frans	v	v	o
Geschiedenis en Staatsinrichting	v	v	o
Godsdienst en Levensbeschouwing	v	v	o
Griekse en Latijnse Taal en Cultuur	v	v	o
Latijnse Taal en Cultuur	v	v	o
Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen	v	v	o
Management en Organisatie	v	v	o
Natuurkunde	v	v	o
Nederlands	v	v	o
Scheikunde	v	v	o
Wiskunde	v	v	o
Eindoordeel	o		

Standaard	1. Beoogde eindkwalificaties	2. Onderwijsleeromgeving	3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties
Formulering Standaard	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Het programma, het personeel en de opleidings specifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd
Beoordeling door het panel voor de opleidingen wo-master Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in:			
Aardrijkskunde	v	v	v
Algemene Economie	v	v	v
Biologie	v	v	v
Duits	v	v	v
Engels	v	v	v
Frans	v	v	v
Geschiedenis en Staatsinrichting	v	v	v
Godsdienst en Levensbeschouwing	v	v	v
Griekse en Latijnse Taal en Cultuur	v	v	v
Latijnse Taal en Cultuur	v	v	v
Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen	v	v	v
Management en Organisatie	v	v	v
Natuurkunde	v	v	v
Nederlands	v	v	v
Scheikunde	v	v	v
Wiskunde	v	v	v
Eindoordeel	v		

Panel eerste beoordeling en beoordeling herstelplan

- Prof. dr. Wim Jochems (voorzitter), emeritus hoogleraar Onderwijsinnovatie, en voormalig hoogleraar-directeur, Eindhoven School of Education, Technische Universiteit Eindhoven;
- Prof. dr. Ivo Arnold, hoogleraar Economic Education en vice-decaan Erasmus School of Economics, Erasmus Universiteit Rotterdam;
- Prof. dr. Jaap van Marle, ex-decaan faculteit Cultuurwetenschappen aan de Open Universiteit Nederland;
- Drs. Geert Popma, voorzitter van het College van Bestuur Stichting Apeldoorns Voortgezet Openbaar Onderwijs (AVOO);
- Prof. dr. Peter Sloep, hoogleraar Welten-instituut en Lerarenuniversiteit Open Universiteit; en voormalig programmaleider onderzoek en development technology enhanced learning, Open Universiteit.
- H. Kuipers Msc (student-lid), student lerarenopleiding Aardrijkskunde, Rijksuniversiteit Groningen.

Het panel werd ondersteund door drs. Ester Poort, secretaris (gecertificeerd).

Panel beoordeling gerealiseerd herstel

- Prof. dr. Wim Jochems (voorzitter), emeritus hoogleraar Onderwijsinnovatie, en voormalig hoogleraar-directeur, Eindhoven School of Education, Technische Universiteit Eindhoven;
- Prof. dr. Peter Sloep, hoogleraar Welten-instituut en Lerarenuniversiteit Open Universiteit; en voormalig programmaleider onderzoek en development technology enhanced learning, Open Universiteit;
- Prof. dr. Ivo Arnold, hoogleraar Economic Education en vice-decaan Erasmus School of Economics, Erasmus Universiteit Rotterdam;
- Dr. Olav Severijnen, hogeschooldocent bij de vakgroep Nederlands aan de Fontys Lerarenopleiding Tilburg.

Het panel werd ondersteund door Adrienne Wieldraaijer-Huijzer MA, die optrad als secretaris.